

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

INCINERACIÓ DE CÈSAR. LA MULTITUD REUNIDA ALIMENTA
LA FOGUERA AMB EL QUE TÉ A MÀ

Caesaris lectum in forum magistratus detulerunt.* Repente duo homines bina iacula gestantes ardentibus cereis succenderunt confestimque turba uirgulta arida congeffit. Deinde tibicines uestem iniecerunt flammae, et legionarii arma sua; matronae etiam ornamenta sua, quae gerebant, et liberorum bullas atque praetextas. (Extret de SÜETONI, *Vida de Juli Cèsar*, 84.)

* *Detulerunt* és una forma del verb *defero*.

LÈXIC (per ordre alfabètic)

bullae, -ae (f.): butlla [medalló amb amulets que portaven penjat els nens]

cereus, -i (m.): teia

lectum, -i (n.): fèretre

praetexta, -ae (f.): toga pretexta [vestit dels nois fins als disset anys]

uirgulta, -orum (n.): llenya

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Exercici 2 [1 punt]

Sovint una oració de relatiu equival a l'anomenada *construcció de participi concertat*, tal com podeu veure en l'exemple següent:

Duo **homines qui** bina iacula **gestabant** lectum succenderunt.

Duo **homines** bina iacula **gestantes** lectum succenderunt.

Transformeu les oracions de relatiu que hi ha a continuació en construccions de participi, fent molta atenció al cas, el gènere i el nombre del mot assenyalat en negreta i a la informació verbal que figura entre claudàtors.

1. **Magistratus** qui lectum deferebant in forum uenerunt. [defero, detuli, delatum 3]
2. Lectum ab **hominibus** qui bina iacula gestabant succensum est. [gesto, gestau, gestatum 1]
3. **Turba** quae circumstabat uirgulta arida congeffit. [circumsto, -steti, — 1]
4. Duo homines **cereo** qui ardebat lectum succenderunt. [ardeo, arsi, — 2]

Exercici 3 [2 punts]

Digueu si l'afirmació que es fa a cada número és vertadera o falsa. A continuació, si l'heu considerada falsa, indiqueu on és l'error.

1. Eneas fou un heroi que es va escapar de la ciutat de Troia i, després de passar diverses vicissituds, va arribar a les costes d'Itàlia, on va fundar Roma.
2. En el darrer període de la república romana van abundar les lluites civils entre diversos generals que intentaven aconseguir el poder absolut.
3. Es coneix com a *tetrarquia* el sistema de govern romà que es va instaurar a finals del segle III dC i en què la direcció de l'Imperi era compartida per quatre persones.
4. La inestabilitat creixent a les fronteres del territori romà, provocada pels atacs continuats dels pobles bàrbars, va ser la causa principal de la desaparició de l'Imperi, tant de la part occidental com de la part oriental.

Exercici 4 [2 punts]

El text que heu traduït explica que les dones romanes van alimentar la pira funerària de Cèsar amb les butlles i les pretextes dels seus fills. En un mínim de quinze línies (aproximadament 150 mots), expliqueu quina era l'estructura bàsica d'una família romana i quins membres la formaven; digueu quin era el paper de la dona i descriuiu algun ritus o costum relacionat amb el naixement d'un nadó i amb la seva infància (per exemple: l'acceptació de la paternitat, la imposició dels noms, l'educació dels nens i de les nenes, etc.).

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

INCINERACIÓ DE CÈSAR. LA MULTITUD REUNIDA ALIMENTA LA FOGUERA AMB EL QUE TÉ A MÀ

Caesaris lectum in forum magistratus detulerunt.* Repente duo homines bina iacula gestantes ardentibus cereis succenderunt confestimque turba uirgulta arida connessit. Deinde tibicines uestem iniecerunt flammae, et legionarii arma sua; matronae etiam ornamenta sua, quae gerebant, et liberorum bullas atque praetextas. (Extret de SÜETONI, *Vida de Juli Cèsar*, 84.)

* *Detulerunt* és una forma del verb *defero*.

LÈXIC (per ordre alfabètic)

bullae, -ae (f.): butlla [medalló amb amulets que portaven penjat els nens]

cereus, -i (m.): teia

lectum, -i (n.): fèretre

praetexta, -ae (f.): toga pretexta [vestit dels nois fins als disset anys]

uirgulta, -orum (n.): llenya

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Exercici 2 [1 punt]

En cadascuna de les frases següents, substituïu els mots assenyalats amb negreta per la forma adequada del pronom anafòric *is, ea, id*.

1. Legionarii **arma sua** iniecerunt flammae.
2. **Matronae** ornamenta sua iniecerunt flammae.
3. **Caesaris** lectum in forum magistratus detulerunt.
4. Duo homines lectum **ardentibus cereis** succenderunt.

Exercici 3 [2 punts]

La major part del lèxic de les llengües romàniques prové del lèxic del llatí vulgar, evolucionat a través d'una sèrie de canvis fonètics. Un d'aquests canvis és la caiguda de la vocal posttònica del mot llatí, com, per exemple, a *spátula(m)* > *spat'la* > espatlla (cat.) / espalda (cast.), mots en què ha desaparegut la vocal posttònica *u*.

A continuació, apliqueu aquest canvi fonètic als quatre mots llatins que us proposem i anoteu en el vostre quadern de respostes les paraules catalana i castellana resultants. No us refieu del significat que el diccionari dóna del mot llatí i tingueu en compte que l'evolució del mot pot registrar altres canvis fonètics.

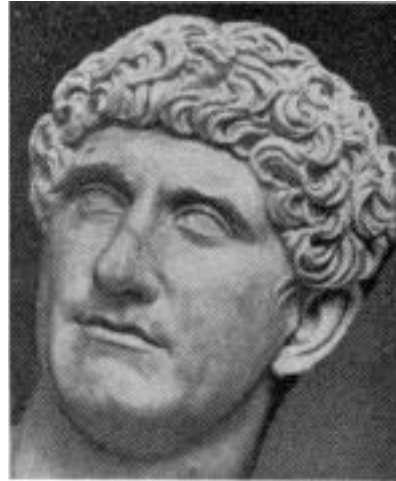
1. fállita(m) > _____ (cat.) / _____ (cast.)
2. móbile(m) > _____ (cat.) / _____ (cast.)
3. áliqu(is)-unu(m) > _____ (cat.) / _____ (cast.)
4. acúcula(m) > _____ (cat.) / _____ (cast.)

Exercici 4 [2 punts]

El text que heu traduït parla de la incineració del cadàver de Juli Cèsar. A continuació teniu una sèrie de documents gràfics que estan relacionats amb aquest general romà. En un mínim de quinze línies (aproximadament 150 mots), construïu un text expositiu en què situeu cronològicament el conjunt de personatges que hi ha a continuació, expliqueu la relació —política, personal, etc.— que cada personatge va tenir amb Cèsar i, si escau, assenyaieu també les relacions que van tenir entre si tots els personatges. Digueu també quina relació es pot establir entre Cèsar i els dos mapes que us adjuntem.

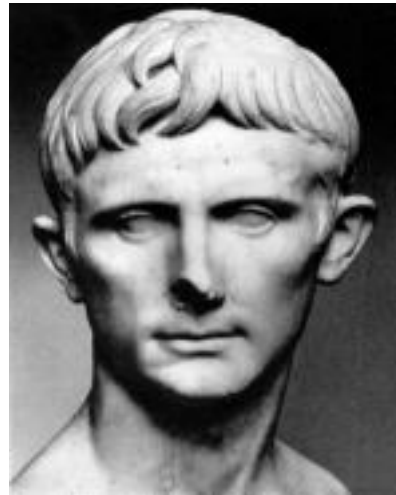
Cleòpatra

Marc Antoni

Gneu Pompeu

Octavià August

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

IMPORTÀNCIA DELS POETES. MOLTS POBLES PRETENEN SER LA PÀTRIA D'HOMER

Saxa et solitudines uoci respondent,* bestiae cantu flectuntur atque consistunt: nos non poetarum uoce moueamur? Homerum Colophonii ciuem esse dicunt suum, Salaminii repetunt, Smyrnaei suum esse confirmant itaque etiam delubrum in oppido dedicauerunt, permulti alii praeterea pugnant inter se atque contendunt. (Extret de CICERÓ, *Discurs a favor del poeta Àrquias*, 8, 19.)

* Amb aquesta frase Ciceró es refereix al fenomen físic de l'eco.

LÈXIC (per ordre alfabètic)

Colophonii, -orum (m.): els habitants de Colofó

contendo, -tendi, -tentum (3): disputar-se

flecto, flexi, flexum (3): apaivagar

moueo, moui, motum (2): commoure

Salaminii, -orum (m.): els habitants de Salamina

Smyrnaei, -orum (m.): els habitants d'Esmirna

solitudo, -inis (f.): indret deshabitat

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Exercici 2 [1 punt]

1. Quina de les frases següents té un significat equivalent a la frase del text: «Homerum Colophonii ciuem esse dicunt suum»?
  - a. Colophonii statuerunt ut Homerus sit ciuis suus.
  - b. Homerus uoluit esse Colophonius ciuis.
  - c. Colophonii affirmant Homerum poetam esse.

2. Quina de les frases següents té un significat equivalent a la frase del text: «Bestiae cantu flectuntur»?
  - a. Bestiae cantum flectunt.
  - b. Cantus bestias flectit.
  - c. Bestiarum cantus flectuntur.

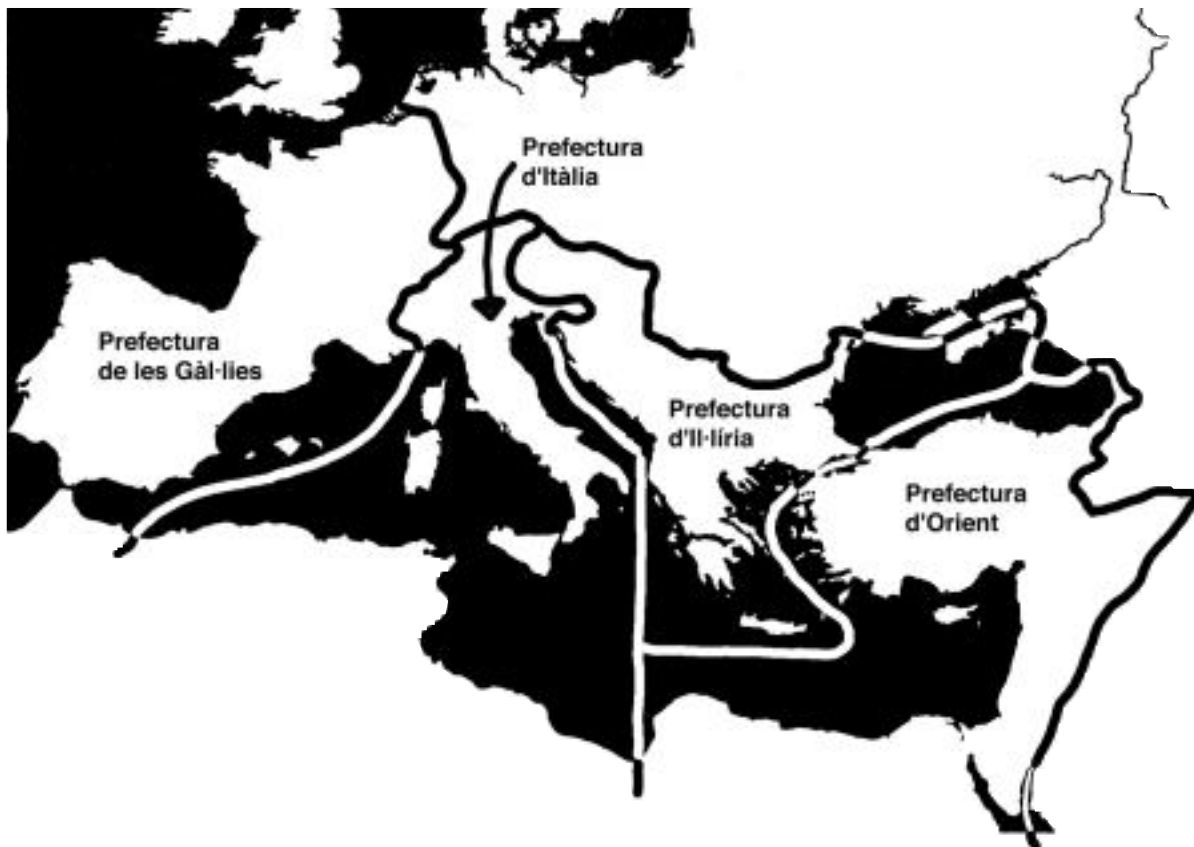

Exercici 3 [2 punts]

Les il·lustracions següents us han de fer pensar en una època concreta de l'Imperi Romà. Digueu quina és i justifiqueu la presència de cada una de les il·lustracions.

Dioclecià

Exercici 4 [2 punts]

Llegiu amb atenció el fragment següent, extret de l'obra *Grandesa i decadència dels romans*, de l'escriptor francès Montesquieu (segle XVIII).

Les lleis de Roma, assenyadament, havien distribuït el poder públic entre un gran nombre de magistratures que es complementaven entre elles, que es posaven límits les unes a les altres i que es regulaven entre si. I, com que totes elles tenien un poder limitat, tot ciutadà podia accedir-hi. El poble, com que veia passar diferents magistrats, l'un a continuació de l'altre, no s'acostumava a cap d'ells. Però, en el segle I aC, el sistema polític de la república va canviar: els més poderosos es feren atorgar missions extraordinàries, la qual cosa va eliminar l'autoritat del poble i la dels magistrats, i va deixar els afers importants a les mans d'un únic individu o a les mans d'uns quants.

En un mínim de quinze línies (aproximadament 150 mots), feu un comentari del text, tot guiant-vos per les qüestions següents:

1. Què són les magistratures a les quals es refereix Montesquieu?
2. Què impedia que algú arribés a tenir un poder il·limitat i indefinit?
3. A què es refereix Montesquieu quan parla de «ciutadà»?
4. Citeu alguns personatges del segle I aC que «es feren atorgar missions extraordinàries» i «posaren fi a l'autoritat del poble i la dels magistrats», essència de la constitució republicana.

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

IMPORTÀNCIA DELS POETES. MOLTS POBLES PRETENEN SER LA PÀTRIA D'HOMER

Saxa et solitudines uoci respondent,* bestiae cantu flectuntur atque consistunt: nos non poetarum uoce moueamur? Homerum Colophonii ciuem esse dicunt suum, Salaminii repetunt, Smyrnaei suum esse confirmant itaque etiam delubrum in oppido dedicauerunt, permulti alii praeterea pugnant inter se atque contendunt. (Extret de CICERÓ, *Discurs a favor del poeta Àrquias*, 8, 19.)

* Amb aquesta frase Ciceró es refereix al fenomen físic de l'eco.

LÈXIC (per ordre alfabètic)

Colophonii, -orum (m.): els habitants de Colofó

contendo, -tendi, -tentum (3): disputar-se

flecto, flexi, flexum (3): apaivagar

moueo, moui, motum (2): commoure

Salaminii, -orum (m.): els habitants de Salamina

Smyrnaei, -orum (m.): els habitants d'Esmirna

solitudo, -inis (f.): indret deshabitat

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Exercici 2 [1 punt]

A cada número, escolliu la forma que pot fer la mateixa **funció sintàctica** que el mot assenyalat amb negreta. A continuació, escriviu la solució en el vostre quadern de respostes, posant de costat el número de la qüestió i la lletra escollida (per exemple: 1c, 2a, etc.).

1. Saxa **uoci** respondent.
  - a. clamoribus
  - b. clamore
  - c. clamorum
2. **Saxa** uoci respondent.
  - a. bestia
  - b. bestiae
  - c. bestiis
3. Smyrnaei **delubrum** in oppido dedicauerunt.
  - a. operis admirabilis
  - b. opus admirabile
  - c. operum admirabilium
4. **Permuli alii** pugnant inter se.
  - a. cuiusdam
  - b. cuidam
  - c. quidam

Exercici 3 [2 punts]

Llegiu el text següent, observeu les il·lustracions i responeu les preguntes.

Una gran multitud es reuní per a l'espectacle; i el rei seia al primer rengle [...] vestit amb una roba de púrpura. El senyal convingut per a fer l'escomesa era que el rei s'aixecaria dret, desplegueria la seva roba de púrpura i tornaria a embolcallar-s'hi. Armats d'espases, un bon nombre dels seus li tenien els ulls fets i, en haver fet el senyal, s'arrenquen de les espases, es llancen amb una gran cridòria i rapten les filles dels sabins, deixant fugir els homes.

Les raptades, totes eren donzelles. [...] No agafaren sinó una dona casada que els passà desapercebuda, ja que no acudiren al rapte per passió brutal ni per esperit d'injúria, sinó amb el pensament de barrejar i unir els dos pobles en un pels màxims lligams de la sang. (PLUTARC, *Ròmul*, 14, 5-7. Traducció de C. Riba.)

- De quina escena llegendària es tracta? Qui és el rei que surt en el text?
- Quina o quines de les il·lustracions següents representen l'escena descrita per Plutarc?
- Quins elements han usat els pintors per fer-nos saber que l'escena està ambientada a Roma?

Número 1

Número 2

Número 3

Exercici 4 [2 punts]

El text parla de la importància que tenen els poetes i la poesia en la vida de les persones. En un mínim de quinze línies (aproximadament 150 mots), anoteu el nom dels tres grans poetes de la literatura llatina, especifiqueu el gènere principal que va conrear cadascun d'aquests i definiu aquests gèneres. Anoteu també el títol d'alguna obra de cada un dels autors esmentats.